

Збірник
наукових
праць

№ 1

**Проблеми
раціонального
використання
соціально-
економічного
та природно-
ресурсного
потенціалу
регіону:
*фінансова
політика
та інвестиції***

Випуск 15

Рівне 2009

ББК 65.9.49:65.9.26
УДК 332.1:336:330.322
П78

Затверджено постановою Президії ВАК України від 1 жовтня 2000 р., № 1-03/8 і включено до переліку № 6 наукових фахових видань України. Пролонговано Постановою президії ВАК України від 18 січня 2007 року №1 – 05/1 включено до переліку №19 наукових фахових видань України.

Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету водного господарства та природокористування.
Протокол № 5 від 24 квітня 2009 року.

Редакційна колегія:

Павлов В.І., д.е.н., проф., (головний редактор);
Лазаришина І.Д., д.е.н., проф., (заступник гол. ред.)
Меліхова Т.Л., к.геогр.н., доцент, (відповід. секретар)
Гринчуцький В.І., д.е.н., проф.; Галиця І.О., д.е.н., проф.
Гуменюк В.Я., д.е.н., проф.; Євдокименко В.К., д.е.н., проф.
Кравців В.С., д.е.н., проф.; Левицька С.О., д.е.н., проф.
Павліха Н.В., д.е.н., проф.; Римар М.В., д.е.н., проф.
Стельмащук А.М., д.е.н., проф.; Хвесик М.А., д.е.н., проф.
Щурик М.В., д.е.н., проф.; Шалупіна Т.Г., технічний секретар.

Рецензенти:

Крикавський Є.В. - доктор економічних наук, професор;
Редькін О.С. - доктор економічних наук, професор.

Збірник наукових праць висвітлює результати досліджень проблем фінансової політики та інвестиційного сприяння процесам просторового регіонального розвитку. Розглядаються теоретичні, методологічні і практичні аспекти трансформації економіки соціальної сфери та природокористування.

Загальнодержавне видання. Свідоцтво державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України № 10457 серія КВ від 27.09.2005 р.

© Спілка економістів України, 2009
© Національний університет водного господарства та природокористування, 2009
© Інститут Європейської інтеграції, 2009

Розділ 3 Зайнятість та соціальна інфраструктура		118
1.	Малі міста в системі транскордонного співробітництва	118
	Павлов В.І., Лутова О.А.....	
2.	Облік національного фонду та витрат на надання платних послуг в галузях охорони здоров'я	128
	Заячківська О.В., Пісний Б.М.....	
3.	Видатки бюджетів органів місцевого самоврядування на розвиток освіти	135
	Бужор Ю.М.....	
4.	До питання фінансування місцевим бюджетом закладів охорони здоров'я	147
	Панасюк Л.І.....	
5.	Технологічні парки як інструмент забезпечення інноваційного розвитку України	156
	Червона О.Ю.	
Розділ 4 Природокористування та ресурсозбереження		164
1.	Кадрове забезпечення відтворення земель АПК макрорегіону	164
	Щурик М.В., Луцький І.М.....	
2.	Роль економічних механізмів в стимулюванні охорони навколишньої природного середовища	171
	Панасюк О.І., Лукін С.О.....	
3.	Максимізація прибутку від використання водних ресурсів	179
	Гнатюк І. З., Кушнір С. О., Маланчук Л. О.	
4.	Місце та роль аграрного господарства в розвитку економіки та зовнішньо-економічної діяльності регіону	186
	Заремба В.М.....	
	Інформаційне повідомлення.....	195

Заячківська О.В. (ст. викладач Національного університету водного господарства і природокористування)

ОБЛІК ННАЦІОНАЛЬНОГО ФОНДУ ТА ВИТРАТ НА НАДАННЯ ПЛАТНИХ ПОСЛУГ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Зроблений аналіз діючої практики обліку доходів спеціального фонду та витрат на надання платних послуг в медичних закладах. Запропоновано дві форми документів: перший – для обліку коштів, що надійшли до спеціального фонду та другий – для обліку витрат при наданні платних медичних послуг. Рекомендований порядок відображення типових операцій по наданню медичних послуг.

There is carried out the analysis of current practice of special fund income accounting and expenses for rendering of chargeable services in medical establishments. There are proposed two forms of documents: the first one – for accounting of funds, that are received by special fund and the second one – for accounting of expenses borne when the chargeable medical services are being rendered. There is recommended the order of reflection of typical operations concerning medical services rendering.

Ключові слова: спеціальний фонд, власні кошти, гуманітарна допомога, оренда, медичні послуги.

Медичні заклади, що отримують кошти з місцевих бюджетів, у процесі своєї діяльності мають право надавати послуги на платній основі, вести господарську діяльність, передавати майно в оренду, а також реалізовувати матеріальні цінності, які тривалий час не використовувались, але придатні до експлуатації, або списані. Доходи, отримані від такої діяльності, в основному залишаються у розпорядженні установи та зараховуються до спеціального фонду кошторису як власні надходження.

Щоб забезпечити належне складання і виконання державного та місцевих бюджетів, а також визначити єдині підходи до утворення й використання власних надходжень бюджетних установ, складено Перелік № 659 [1]. Цей документ впроваджує норми Бюджетного кодексу, а саме:

ст. 29 і 69 – у частині зарахування плати за послуги, що надаються установами, які утримуються за рахунок держбюджету, до доходів держбюджету та власних надходжень установ, які утримуються за рахунок відповідних бюджетів, до доходів місцевих бюджетів;

ст. 13 – у частині включення призначень на видатки за рахунок конкретно визначених джерел надходжень до спецфонду бюджету [2].

Також згідно Переліку № 659 [1] та Переліку № 1138 [3] на спеціальному фонді плануються та надходять додаткові джерела доходів: кошти за надання платних медичних оглядів, за здачу в оренду вільних приміщень, за зубне протезування, благодійні внески, благодійна допомога.

Крім цього, правові, організаційні та соціальні засади отримання й надання благодійної допомоги, грантів і дарунків визначено Законами України «Про благодійництво та благодійні організації» [4] та «Про гуманітарну допомогу» [5], Постановою Кабінету міністрів України «Про затвердження порядку отримання благодійних (добровільних) внесків і пожертв від юридичних та фізичних осіб бюджетними установами для потреб їх фінансування» [6].

Метою роботи є визначення сучасного стану обліку доходів спеціального фонду для подальшого його удосконалення.

Для розв'язання даної проблеми перед автором поставлено такі завдання:

- зробити аналіз діючої практики обліку доходів спеціального фонду та витрат на надання платних послуг в медичних закладах;

- запропонувати форму внутрішнього документу для обліку коштів, що надійшли до спеціального фонду;

- рекомендувати форму для обліку витрат при наданні платних медичних послуг.

Для обліку доходів спеціального фонду Планом рахунків бухгалтерського обліку для бюджетних установ передбачено рахунок 71 «Доходи спеціального фонду», який деталізований за субрахунками. При цьому слід зауважити, що при обліку по кожному із субрахунків, визначених у Плані рахунків бюджетних установ відображається чітко окреслений перелік доходів.

Доходи від плати за послуги та надходження благодійних внесків ведеться в досліджуваних бюджетних медичних закладах на субрахунках 711 та 712 відповідно.

Проте дуже часто такий облік не зовсім практичний, особливо коли потрібно негайно дізнатись скільки надійшло спонсорської допомоги, благодійних внесків, проведено зубного протезування, медичних оглядів попередніх, періодичних, скільки отримано коштів від медичного огляду на право носіння та володіння зброєю та на право керування транспортним засобом. Облік цих доходів повинен супроводжуватись обліком надходжень грошових коштів за цими видами доходів.

Тому для покращення обліку доходів, деталізації їх за джерелами та видами доходів, необхідно вести облік доходів, розмежувавши субрахунок 711 та 712 на субрахунки 2-го, а при необхідності і 3-го порядку. Наприклад, благодійні внески облікувати на субрахунку 2-го порядку 712/1, кошти надані на виконання конкретних доручень – 712/2. Надходження від плати за послуги в свою чергу розділити приблизно так: 711/1 – попередні та

періодичні медичні огляди, 711/2 – медогляд на право носіння та володіння зброєю, 711/3 – медогляд на право керування транспортним засобом, 711/4/1 – зубне протезування, 711/4/2 – зубне протезування пільгових категорій населення, 711/4/3 – зубне протезування за рахунок коштів Чорнобильського фонду і т.д. Такий підхід хоча і громіздкий, проте дасть змогу більш детальніше бачити необхідні дані з обліку доходів і при потребі оперативно їх використовувати.

Для практичного використання облікових даних спеціального фонду медичних закладів для внутрішнього користування доцільно ввести щомісячну форму, для обліку коштів, що надійшли до спеціального фонду, зображену на рис. 1.

Що стосується видатків та витрат бюджетних медичних установ з ними виникла така ж ситуація як з доходами.

Введений в дію з 1 січня 2000 року План рахунків України найбільше відповідає запитам середньої та середньо-спеціальної освіти, рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, як на нашу думку, він має ряд недоліків, оскільки абсолютно не враховує формування ринкових відносин в економіці однак не враховує тієї обставини, що вищі навчальні заклади, заклади культури чи медицини вже давно ведуть активну (насамперед у зв'язку з недостатнім бюджетним фінансуванням) діяльність з надання платних послуг, для відображення якої необхідно передбачити систему рахунків. Наприклад, новий план рахунків бюджетних установ передбачає витрати, пов'язані з виробництвом, відображати на рахунку 82 «Виробничі витрати». Однак даний рахунок не має жодного субрахунку, на якому відображались би витрати, що виникають при наданні платних медичних послуг. Слід зауважити, що на сьогоднішній день аналітичний облік видатків ведеться за кодами економічної класифікації. Іншої деталізації на практиці не здійснюється. Немає також спеціальної форми первинного документа для відображення зазначеної інформації. Для цілей відображення обсягів видатків використовують типові форми меморіальних ордерів (накопичувальних відомостей). Виходячи з зазначеного вище, ми пропонуємо відкрити нові субрахунки, які б відображали інформацію за видами наданих послуг.

Тому для покращення обліку витрат, необхідно розмежувати субрахунки 811 та 812 на субрахунки 2-го, а при необхідності і 3-го порядку. Наприклад, витрати за коштами від благодійних внесків облікувати на субрахунку 2-го порядку 812/1, витрати за коштами на виконання окремих доручень – 812/2. Витрати за коштами, отриманими як плата за послуги в свою чергу розділити приблизно так: 811/1 – попередні та періодичні медичні огляди, 811/2 – медогляд на право носіння та володіння зброєю, 811/3 – медогляд на право керування транспортним засобом, 811/4/1 – зубне протезування, 811/4/2 – зубне протезування пільгових категорій населення, 811/4/3 – зубне протезування за рахунок коштів Чорнобильського фонду і т.д. До кожного

Радивилівська ЦРЛ
Код ЄДРПОУ

Кошти, що надійшли до спеціального фонду за _____ місяць 200__ р.				Доходи			
№ з/п	Найменування	КЕК	каса (грн.)	кількість (чол.)	р/рахунок (грн.)	кількість (чол.)	
1	Зубне протезування, в т.ч.:	250101					
	— пільгове						
	— на загальних підставах						
2	— за рахунок Чорнобильського фонду						
	Медичні огляди від населення, в т.ч.:	250102					
	— пільгові						
	— попередні та періодичні						
	— на право носіння зброї						
3	— на право керування авто						
	— інші						
	Медичні огляди від юр. осіб, в т.ч.:	250103					
	— пільгові						
	— попередні та періодичні						
4	— на право носіння зброї						
	— на право керування авто						
	— інші						
5	Орендна плата	250104					
	Благодійні внески, в т.ч.:	250105					
Разом	— від населення						
	— від організацій						

Бухгалтер з обліку спецфонду _____
Головний бухгалтер _____

Рис. 1. Рекомендована форма внутрішнього документа для обліку коштів, що надійшли до спеціального фонду

Таблиця 1

Рекомендована форма для обліку витрат при наданні платних медичних послуг

(П.І.П. пацієнта)

(місце проживання, реєстрації)

(паспортні чи інші дані, які засвідчують особу)

(ідентифікаційний номер)

(страховий номер чи поліс)

(П.І.П. лікаря та медичної сестри)

I. Витрати медикаментів

№ з/п	Найменування медикаментів	Форма та одиниці вимірювання	Кількість	Ціна, грн.	Сума, грн.
	Валокордин	табл., шт.	30	1.50	45.00
	Пасифлора	табл., шт.	10	2.15	21.50
	... і т.д.				
	Разом витрат				

II. Консультаційні та інші послуги

№ з/п	Види послуг, рекомендовані лікарем	Кількість	Вартість	Загальна сума	Підпис
	<u>Алерголог</u> <u>Соловоненко</u> <u>М.І.</u> (професія та П.І.П. лікаря) <u>Консультація з приводу</u> <u>алергічних реакцій</u> (вид послуги)	1	15.00	15.00	
	_____ (П.І.П. лікаря консультанта) _____ (вид послуги)				
	Разом витрат				

Всього витрат за місяць _____

(сума прописом)

Лікуючий лікар _____

(підпис)

Медична сестра _____

(підпис)

виду даних витрат слід відкрити аналітичні рахунки на яких би відображалися суми витрат з наступною деталізацією за економічними елементами.

По дебету цих субрахунків повинна накопичуватися інформація про витрати, які мали місце при наданні медичних послуг, а з кредиту – здійснюватиметься списання вартості вищезгаданих послуг.

При цьому всі прямі витрати слід показувати по кредиту таких субрахунків як 233 «Медикаменти і перев'язувальні засоби», 661 «Розрахунки із заробітної плати», 651 «Розрахунки з пенсійного забезпечення», 653 «Розрахунки із страхування на випадок безробіття» і дебету запропонованих субрахунків.

Для забезпечення більшої оперативності та швидкості внесення даних доцільно передбачити можливість відображення інформації про використані медикаменти й перев'язувальні засоби та їх вартість, кількість та вартість наданих консультацій тощо (табл. 1). Відривна частина в кінці кожного місяця повинна подаватися медичною сестрою в бухгалтерію. Амбулаторні картки чи історії хвороби, які заводяться на їх основі, повинні постійно зберігатись у лікувальному закладі.

Така організація обліку дозволить визначити частку затрат на кожную медичну послугу в загальних витратах медичного закладу. Інакше кажучи, дасть змогу показати вплив затрат кожного медичного замовлення на фінансові результати діяльності лікувального закладу.

Отже, внесені нами рекомендації щодо відображення операцій з надання платних послуг на рахунках бухгалтерського обліку, а також розроблені форми документації забезпечать дійсно ефективну його організацію.

1. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження переліку груп власних надходжень бюджетних установ, вимог щодо їх утворення та напрямів використання» від 17.05.2002 року, № 659 зі змінами та доповненнями.
2. Бюджетний Кодекс України від 21.06.2001 року, № 2542-III, із змінами.
3. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних закладах охорони здоров'я і вищих медичних закладах освіти» від 17.09.1996 року, № 1138 зі змінами та доповненнями.
4. Закон України «Про благодійництво та благодійні організації» від 16.09.1997 року, № 531/97-ВР із змінами.
5. Закон України «Про гуманітарну допомогу» від 22.10.1999 року, № 1192-XIV із змінами.
6. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження порядку отримання благодійних (добровільних) внесків і пожертв від юридичних та фізичних осіб бюджетними установами для потреб їх фінансування» від 04.08.2000 року, № 1222.
7. Лист Міністерства охорони здоров'я України «Про застосування платних послуг в охороні здоров'я» від 03.05.1999 року, № 68/481.